

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 20.11.2009
COM(2009) 633 окончателен

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ОБЩНОСТТА В
ОБЛАСТТА НА ОТПАДЪЦИТЕ**

**Директива 2006/12/ЕО относно отпадъците,
Директива 91/689/ЕИО относно опасните отпадъци,
Директива 75/439/ЕИО относно отработените масла,
Директива 86/278/ЕИО относно утайки от отпадъчни води,
Директива 94/62/ЕО относно опаковките и отпадъците от опаковки,
Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци и
Директива 2002/96/ЕО относно отпадъци от електрическо и електронно
оборудване**

ЗА ПЕРИОДА 2004—2006 г.

{SEC(2009)1586}

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ОБЩНОСТТА В
ОБЛАСТТА НА ОТПАДЪЦИТЕ**

**Директива 2006/12/ЕО относно отпадъците,
Директива 91/689/ЕИО относно опасните отпадъци,
Директива 75/439/ЕИО относно отработените масла,
Директива 86/278/ЕИО относно утайки от отпадъчни води,
Директива 94/62/ЕО относно опаковките и отпадъците от опаковки,
Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци и
Директива 2002/96/ЕО относно отпадъци от електрическо и електронно
оборудване**

ЗА ПЕРИОДА 2004—2006 г.

{SEC(2009)1586}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад има за цел да информира останалите институции на Общността, държавите-членки и обществеността относно прилагането на законодателството на ЕС в областта на отпадъците за периода 2004—2006 г. Докладът обхваща предмета на следните директиви: Директива 2006/12/ЕО относно отпадъците, Директива 91/689/ЕО относно опасните отпадъци, Директива 75/439/ЕИО относно обезвреждането на отработени масла, Директива 86/278/ЕИО относно утайки от отпадъчни води, Директива 94/62/ЕО относно опаковките и отпадъците от опаковки, Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци, Директива 2002/96/ЕО относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване и Директива 2000/53/ЕО относно излезлите от употреба превозни средства.

Докладът е изготвен в съответствие с член 5 от Директива 91/692/ЕИО, относно стандартизиране и рационализиране на докладите за прилагане на някои директиви, свързани с околната среда. Той е изготвен въз основа на информация, предоставена от държавите-членки, която се допълва от заключенията от други допълнителни проучвания на Комисията и от вътрешна статистика. Повече информация може да бъде намерена в докладите, изготвени за Комисията и публикувани на следния уебсайт: <http://ec.europa.eu/environment/waste/reporting/index.htm>.

Докладът се допълва от отделни доклади относно регламента за превоз на отпадъци¹ и от директивата относно излезлите от употреба превозни средства². Следователно, в доклада са включени само кратки резюмета на основните изводи от тези доклади.

---

¹ Доклад на Комисията за прилагането на регламента за превоз на отпадъци, COM(2009) 282 окончателен (<http://ec.europa.eu/environment/waste/shipments/reports.htm>)

² Вж. http://ec.europa.eu/environment/waste/elv_index.htm.

В приложението към доклада е включена подробна информация относно прилагането на специални разпоредби от съответното законодателство.

2. СВОЕВРЕМЕННОСТ И КАЧЕСТВО НА ДОКЛАДВАНЕТО

Своевременното докладване от държавите-членки предоставя допълнителни възможности за подобряване както на тригодишните доклади относно прилагането, така и на годишните данни за напредъка в постигането на целите. За настоящия доклад 14 държави-членки не предоставиха своевременно всички свои доклади относно прилагането. Що се отнася до годишните данни относно рециклирането и оползотворяването на отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО), излезлите от употреба превозни средства (ИУПС) и опаковките, около една трета от държавите-членки не отговориха своевременно през 2006 г. В много от случаите отговорите бяха непълни, а качеството на докладите варираше. В известна степен това би могло да се дължи на неясното формулиране на част от въпросите от въпросниците за прилагането на законодателството, а в много от случаите държавите-членки пропуснаха да отговорят на някои въпроси или предоставиха неясни или подвеждащи отговори.

Въз основа на резултатите от този доклад, Комисията може да обмисли рационализиране на въпросите с цел тяхното конкретизиране. Също така, що се отнася до годишните данни за рециклиране и оползотворяване на отпадъци, методите на докладване на държавите-членки се различават, което може да наложи допълнителна хармонизация. Комисията започна работа по този проблем, в тясно сътрудничество със статистическите служби и националните експерти.

3. ДИРЕКТИВА 2006/12/ЕО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ

Основните изисквания, определения и принципи, отнасящи се до управлението на отпадъците в Общността, са посочени в Директива 2006/12/ЕО относно отпадъците (рамковата директива за отпадъците, РДО). Тази директива въвежда определение за отпадъци, задължава държавите-членки да изградят подходящи мрежи от инсталации за обезвреждане на отпадъци, въвежда приоритетен ред в управлението на отпадъци, който насърчава предотвратяването на генерирането на отпадъци в по-голяма степен от тяхното оползотворяване, като обезвреждането остава като последна възможност. Директивата задължава държавите-членки да осигурят, че отпадъците се оползотворяват или обезвреждат по начин, който не застрашава здравето на хората и околната среда, и включва забрана за изоставянето, изхвърлянето или неконтролираното обезвреждане на отпадъци. Тя изисква от държавите-членки да изготвят национални планове за управление на отпадъци (WMP) и въвежда задължението боравене с отпадъци да се извършва след като бъде получено разрешение за съответната дейност.

През 2009 г. във връзка с рамковата директива за отпадъците все още са висящи 11 казуса за структурен и широко разпространен неуспех при справянето с незаконното изхвърляне на отпадъци, 10 за лошо прилагане на законодателството, 4 във връзка с планирането на отпадъците, и 3 за несъответствие на националните закони с директивата.

Всички държави-членки потвърдиха включването на директивата в своето национално законодателство. Основните изисквания, които гарантират екологосъобразното управление на отпадъци, бяха приложени във всички държави-членки, въпреки че в някои държави все още съществуват проблеми, особено що се отнася до създаването на завършени инфраструктури за управление на отпадъци. В същото време, съществуват огромни различия в прилагането на приоритетния ред в управлението на отпадъците и използването на отпадъците като ресурс.

Степента на рециклиране/оползотворяване варира както за отпадъците като цяло, така и по отношение на различни потоци от отпадъци. Увеличаването на процентите на рециклиране и оползотворяване през последните няколко години е резултат отчасти от прилагането на изискванията на директивите за рециклиране и отчасти на националните политики за управление на отпадъци (в последния случай — по отношение на строителните отпадъци, отпадъците от разрушаване и общинските органични отпадъци (bio-waste)). Все пак съществуват огромни неизползвани възможности за рециклиране, като повече от половината от наличните ресурси в отпадъците остават изцяло неизползвани³.

Политиката за предотвратяване на генерирането на отпадъци до този момент е била неефективна, с ограничени и точкови действия, предприемани от държавите-членки, като рядко някоя от държавите разполага с широкообхватни и последователни политики. Това може да се дължи на факта, че в старата рамкова директива за отпадъците не се отделя достатъчно внимание на предотвратяването на генериране на отпадъци и това би следвало да бъде променено, когато изискванията от преработената в това отношение директива⁴ влязат в сила.

4. ДИРЕКТИВА 91/689/ЕИО ОТНОСНО ОПАСНИТЕ ОТПАДЪЦИ

Директивата въвежда точно и уеднаквено определение на опасните отпадъци и нейната цел е да гарантира екологосъобразното управление на този поток от отпадъци. Известен брой контролни мерки като допълнение към тези, посочени в рамковата директива за отпадъците, са определени по отношение на управлението на опасни отпадъци, включително изисквания за проследимост, забрана за смесването на опасни отпадъци с други отпадъци, уведомяване на Комисията относно отпадъците, проявяващи опасни свойства, но които не са включени в списъците на опасни отпадъци.

В някои случаи отговорите на държавите-членки бяха недостатъчно точни, за да може да се каже дали директивата е приложена правилно. По-специално, съществуват съмнения относно прилагането на забраната за смесване и на съответните изключения от тази забрана, както и във връзка с изискванията за разрешаване. Редовността на проверките не бе осигурена от няколко държави-членки. Съществуват и съмнения по отношение на изискванията за докладване от производителите. Констатиран е един случай на липса на ясни правила за опаковане и етикетиране на опасните отпадъци, който изисква допълнителни последващи действия.

---

³ Европейски атлас на вторичните суровини, 2004 г. Статукво и възможности, януари 2008 г., Prognos. (European Atlas of Secondary Raw Materials, 2004 Status Quo and Potentials, January 2008, Prognos.)

⁴ Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците, ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3

5. ДИРЕКТИВА 75/439/ЕИО ОТНОСНО ОБЕЗВРЕЖДАНЕТО НА ОТРАБОТЕНИ МАСЛА

Целта на директивата за отработените масла е да сближи законите на държавите-членки и да създаде последователна система за събиране, преработка, съхранение и обезвреждане на отработени масла, която да предпазва околната среда от вредните последици, причинени от изхвърлянето, складирането и третирането на такива масла. От държавите-членки се изисква да създадат системи за регистрация, разрешаване и надзор на дейности, включващи третирането и обезвреждането на отработени масла. Най-висок приоритет при управлението на отработените масла се дава на регенерирането, следвано от изгарянето, разграждането, контролираното съхранение или обезвреждането.

Всички държави-членки са транспонирали директивата в своето законодателство. Отговорите на държавите-членки показват, че са въведени подходящи механизми за издаване на разрешение и контрол, които да предотвратят отрицателните въздействия в резултат на управлението на отработени масла върху околната среда и здравето. Все пак, практиката на третирането показва, че директивата не донесе очакваните резултати що се отнася до насърчаването на регенерирането на отработени масла: въпреки законовото задължение да се насърчава регенерирането, най-разпространеният метод в ЕС е изгарянето. В резултат на това Комисията образува няколко казуса за нарушение. Тази тенденция бе допълнително анализирана от Комисията и се стигна до заключението, че регенерирането не е по-благоприятно за околната среда и за икономиката от изгарянето. В резултат на това бяха прекратени съответните казуси за нарушение, а в преработената рамкова директива за отпадъците не се дава абсолютен приоритет на регенерирането, но същевременно се дава възможност на тези държави, които желаят да насърчават регенерирането, да направят предписание, че отработените масла следва да продължат да се преработват по този начин.

6. ДИРЕКТИВА 86/278/ЕИО ОТНОСНО УТАЙКИТЕ ОТ ОТПАДЪЧНИ ВОДИ

Директивата относно утайките от отпадъчни води бе приета преди 20 години с цел да се регулира правилното използване на утайките от отпадъчни води в земеделието и да се предотвратяват вредните последици за почвата, растителността, животните и хората.

Мерките, въведени в държавите-членки, и описаната практика за прилагане не посочват никакви проблеми относно прилагането. Същевременно има сигнали, че директивата има прекалено ограничен обхват и не съдържа амбициозни цели. Откакто е приета, няколко държави-членки са приели и приложили по-стриктни ограничителни мерки за тежки метали и са определили изисквания за други замърсители. Провежданата в момента оценка на Комисията относно въздействието ще оцени дали следва да бъдат въведени по-стриктни мерки и ще разгледа възможността обхватът на директивата да бъде разширен и за други видове утайки, както и за приложения извън земеделието.

7. ДИРЕКТИВА 94/62/ЕО ОТНОСНО ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ

Директивата относно опаковките има за цел да хармонизира националните мерки, за да се предотврати или намали въздействието на опаковките и отпадъците от опаковки върху околната среда и да се гарантира функционирането на вътрешния пазар. Тя

съдържа разпоредби относно предотвратяване на генерирането, относно оползотворяване и рециклиране на отпадъци от опаковки, както и относно повторната употреба на опаковки. Директивата определя цели, свързани с рециклирането и оползотворяването, задължава държавите-членки да въвеждат схеми за събиране на отпадъци от опаковки и въвежда минималнодопустими изисквания, на които всички опаковки трябва да отговарят, за да бъдат пуснати на пазара на Общността.

Тази директива е правилно транспонирана от всички държави-членки и цялостното ниво на прилагане е задоволително. През 2009 г. не е образуван нито един казус за нарушение.

Директивата доведе до положителни резултати за околната среда, изразяващи се в стабилни проценти на рециклираните и на оползотворените отпадъци от опаковки⁵. През отчетния период 2004—2006 г., количеството на генерираните отпадъци от опаковки се увеличи (като част от това увеличение се дължи на разширяването на ЕС през 2004 г.), а процентите на рециклираните и оползотворените отпадъци от опаковки останаха стабилни, само с малко общо намаление. През 2006 г. осем държави-членки не успяха да постигнат една или повече от определените цели за рециклиране/оползотворяване. Схемите за разделно събиране на отпадъци от опаковки бяха приложени по цялата територия на ЕС, макар и с различна степен на ефективност, като вниманието на всички държави-членки беше насочено към осведомяване на потребителите за нуждата от управление на опаковките и отпадъците от опаковки по екологосъобразен начин. Все пак, някои заинтересовани лица поставиха въпроси във връзка с практическото прилагане и изпълнение на основните изисквания, което доведе до по-внимателно проучване на ситуацията от страна на Комисията.

Що се отнася до въздействието на директивата върху вътрешния пазар, през последните години между Комисията и държавите-членки се проведеха правни дискусии относно съвместимостта на националните мерки, предприети с цел намаляване на въздействието върху околната среда на опаковките за напитки и на количеството отпадъци, което те генерират, с правилата на вътрешния пазар. При все, че генералната цел на тези национални мерки често е обоснована от причини, свързани с опазване на околната среда, някои от националните мерки надхвърлят необходимото, и водят до риск от възпрепятстване по непропорционален начин на употребата и предлагането на пазара на напитки и опаковките им. С цел да се предотвратят допълнителни проблеми на вътрешния пазар и да се намали броят на правните дискусии с държавите-членки, Комисията прие съобщение относно „Опаковките за напитки, системите за заплащане на депозит и свободното движение на стоки“, което обобщава намерените и разработени до този момент решения⁶.

8. ДИРЕКТИВА 1999/31/ЕО ОТНОСНО ДЕПОНИРАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Директивата относно депонирането на отпадъци има за цел да предотврати или намали неблагоприятните последици от депонирането на отпадъци върху околната среда, по-специално по отношение на повърхностните води, подземните води, почвата, въздуха и

⁵ Вж: Доклад на Комисията от 2006 г. относно изпълнението на Директива 94/62/ЕО, SEC(2006) 1579, <http://ec.europa.eu/environment/waste/packaging/report.htm>.

⁶ ОВ С 107, 9.5.2009 г., стр.1 (вж: http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/deposit_systems_en.htm).

човешкото здраве. Тя установява строги технически изисквания за депата, специални изисквания за приемането на отпадъци в депата и въвежда категории на депата в зависимост от отпадъците, за чието обезвреждане те са предназначени. Директивата задължава държавите-членки да осигурят, че разрешения за експлоатация на депата се издават от компетентни национални органи. Една от ключовите разпоредби включва цели за постепенно отклоняване на общинските биоразградими отпадъци от депата, с оглед да се намалят емисиите на метан, както и технически изисквания за улавянето и третирането на сметнищния газ.

Практическото прилагане на директивата относно депонирането на отпадъци остава крайно незадоволително и е необходимо да бъдат положени значителни усилия за подобряването му. Десет години след приемането на директивата не всички държави-членки са докладвали за транспонирането и прилагането на всички нейни разпоредби и Комисията продължава да образува значителен брой казуси за нарушение срещу държавите-членки, свързани с лошото транспониране и прилагане на това законодателство.

Ежедневно Комисията получава голям брой оплаквания, свързани с незаконни депа, които нямат разрешителните, изисквани от законодателството на ЕС относно отпадъците, и които причиняват сериозни неблагоприятни последици върху околната среда и рискове за човешкото здраве. Тези оплаквания демонстрираха наличието на общ и постоянен характер на значителните недостатъци при прилагането на директивата в голяма част от ЕС. В наблюдаваните случаи част от държавите-членки са толерирали сериозни недостатъци за дълги периоди от време, без да са осигурили прекратяването и наказването на всякакви незаконни действия⁷. Голям брой депа не съответстват на изискванията на директивата и съществуват реална опасност, че голяма част от държавите-членки няма да спазят срока 16 юли 2009 г., до изтичането на който всички депа, които не отговарят на стандартите и които съществуват преди въвеждането на директивата, е необходимо да бъдат приведени в съответствие с нейните изисквания (освен ако не са предмет на специална дерогация). Само девет държави-членки са докладвали, че са постигнали целите за 2006 г. за отклоняване на общинските биоразградими отпадъци от депата и за улавянето и третирането на сметнищния газ.

Проблемът изглежда е особено сериозен в държавите от ЕС-10, в които депонирането остава най-често използваният вариант за обезвреждане, тъй като не е налична нито една алтернативна инфраструктура за управление на отпадъци. Въпреки че има бърз напредък в тези държави по отношение на закриването на депа, които не отговарят на стандартите, необходимо е да се увеличат усилията, за да се гарантира пълно съответствие.

През 2009 г., във връзка с директивата за депонирането на отпадъци все още не са приключили тринадесет казуса срещу държави-членки, образувани за несъответствие с общностното право, и единадесет казуса за незадоволително прилагане. В отговор на тези системни неуспехи на държавите-членки за правилно прилагане на законодателството на ЕС относно отпадъците, Комисията предприе стратегически подход. Образувани са така наречените „хоризонтални“ казуси за нарушения и съдебни

---

⁷ Вж: Работен документ на службите на Комисията относно прилагането на правото на Европейската общност в областта на околната среда, SEC (2008)2876, 18.11.2008 г., стр. 12.

дела, отнасящи се до липсата на национални инфраструктури и ефективни мерки за изпълнение. В тези казуси като примери се включват голям брой отделни случаи. Този подход позволява проблемите да бъдат решени на повече места, отколкото, ако фокусът е единствено върху отделни депа за отпадъци.

9. ДИРЕКТИВА 2002/96/ЕО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИ ОТ ЕЛЕКТРИЧЕСКО И ЕЛЕКТРОННО ОБОРУДВАНЕ

Количеството отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) в ЕС понастоящем се изчислява в размер на 8,3—9,1 милиона тона годишно, с тенденция, според най-новите оценки, то да достигне до 2020 г. около 12,3 милиона тона годишно. Необходимо е ОЕЕО да бъдат управлявани по контролиран начин — поради тяхното количество и поради често опасното им естество, а също и заради ценните ресурси, които те съдържат. Директивата относно ОЕЕО цели да намали въздействията върху околната среда при обезвреждането на този поток от отпадъци и да оптимизира тяхното събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване съгласно по-високи екологични и здравни стандарти. Главните търговски партньори на ЕС последваха европейския пример и въведоха подобно законодателство (например Китай, Корея, Япония, някои американски щати).

Въпреки съществуването на тази директива, само за една трета от отпадъците от електрическо и електронно оборудване в Общността е докладвано, че са подходящо третирани. Останалите две трети отиват в депа за отпадъци и потенциално в неотговарящи на стандартите обекти за третиране във и извън ЕС. Незаконната търговия с отпадъци от електрическо и електронно оборудване с държави извън ЕС продължава да бъде широко разпространена. Неправилно преработените продукти създават значителни рискове за околната среда и здравето. Целта да бъдат събирани 4 kg на човек годишно такива отпадъци не отразява по подходящ начин ситуацията в отделните държави-членки и е не изпълнена от пет държави-членки през 2006 г. (други две не са докладвали). Всичките десет приложими цели за рециклирането бяха изпълнени от само пет държави-членки, а деветте цели за оползотворяването — само от четири. През 2009 г. има висящи казуси за нарушение поради несъответствие с директивата за ОЕЕО срещу четиринадесет държави-членки, а съответно за недокладване — срещу една. Има също така и осем неприключили казуса за нарушение поради несъответствие със свързаната с тази област директива относно ограничението на употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване.

През декември 2008 г. Европейската комисия предложи да преработи директивата за ОЕЕО с цел справяне с някои от наблюдаваните недостатъци при прилагането, преодоляване на бързото нарастване на потока на отпадъците от такива продукти и засилване на възможностите за привеждане в действие (enforceability) на това законодателство.

10. ДИРЕКТИВА 2000/53/ЕО ОТНОСНО ИЗЛЕЗЛИТЕ ОТ УПОТРЕБА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Целта на Директива 2000/53/ЕО относно излезлите от употреба превозни средства (Директива за ИУПС)⁸ е да предотврати генерирането на отпадъци от превозните средства и да увеличи повторната употреба, рециклирането и други форми на оползотворяване на излезли от употреба превозни средства и техните компоненти. Тя определя изисквания и поощрява такова проектиране на превозните средства, което улеснява тяхното бъдещо рециклиране. Подробности относно прилагането на тази директива са посочени в отделен доклад на Комисията.

Държавите-членки докладваха за сравнително добро ниво на прилагане от гледна точка на формалните изисквания. Всички държави-членки приеха мерки за транспониране на директивата и предприеха стъпки за създаване на системи за управление на отпадъци, каквото е и изискването на законодателството, но някои от разпоредбите в директивата все още не са транспонирани изцяло или правилно.

Що се отнася до практическото прилагане на законовите разпоредби, държавите-членки имаха възможност да предоставят повече информация в сравнение с предишния отчетен период, но продължава да е трудно се оцени как функционират на практика системите за управление на отпадъците от излезли от употреба превозни средства. Постоянният голям брой на казусите за нарушение, образувани от Комисията, предполага, че практическото прилагане остава под приемливото ниво: през 2009 г. не са приключили девет казуса за несъответствие с директивата, включително за ключови определения и принципи (например определение за излязло от употреба превозно средство или задължението ИУПС да бъдат транспортирани до оторизирани инсталации за третиране). Образувани са също шест казуса за нарушение, свързани с недокладване от държавите-членки относно прилагането на директивата.

През 2008 г. за първи път бяха докладвани нивата на повторна употреба, рециклиране и оползотворяване, достигнати през 2006 г. От 25-те доклада, които Комисията получи, следва, че през 2006 г. деветнадесет държави-членки са изпълнили целта за 80 % повторна употреба/рециклиране и само тринадесет са изпълнили целта за 85 % повторна употреба/оползотворяване⁹ — резултат, който не е задоволителен. Комисията е изпратила писма до държавите-членки, неизпълнили целите, за да поиска обяснение за техния неуспех.

11. РЕГЛАМЕНТ (ЕИО) № 259/93 НА СЪВЕТА ОТНОСНО ПРЕВОЗИТЕ НА ОТПАДЪЦИ

Регламент (ЕИО) № 259/93 относно надзора и контрола върху превози на отпадъци в рамките на, за и от Европейската общност въвежда в законодателството на Общността Базелската конвенция от 1989 г. за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане. Чрез него се организират надзорът и контролът върху превоза на отпадъци във и извън Общността, така че Общността като цяло да може да обезврежда своите отпадъци, а държавите-членки да могат поотделно да напредват към изпълнение на целта, като се отчитат географските обстоятелства и необходимостта от специализирани инсталации за обработка на определени видове

⁸ ОВ L 269, 21.10.2000 г., стр. 34.

⁹ Вж.: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/waste/data/wastestreams/elvs>

отпадъци. Задълженията за докладване съгласно Базелската конвенция и регламента относно надзора и контрола върху превози на отпадъци се отнасят за превози на опасни отпадъци (отпадъците, включени в зеления списък, все още не подлежат на задължително докладване).

През юни 2009 г. Комисията прие доклад относно генерирането, третирането и трансграничното превозване на опасни и други отпадъци в държавите-членки за периода между 2001 г. и 2006 г., в който се посочва:

- количеството опасни отпадъци, генерирани от държавите от ЕС-15, се е увеличило с 22 % за отчетния период от 2001 г. до 2005 г. (т.е. годишното увеличение е около 4 %), а количеството, генерирано от държавите от ЕС-25, не показва никаква конкретна тенденция;
- превозите на опасни отпадъци от или в ЕС-15 са нараснали два пъти през 2005 г. и достигнали съответно 5,4 и 3,5 млн. тона;
- около 85 % (40 милиона тона) опасни отпадъци са превозени за оползотворяване;
- 95 % от отпадъците, превозени в държавите от ЕС-15, са с произход от държавите от ЕС-25 и държавите от ЕАСТ, докато само 1 % са пристигнали от държави извън ОИСР;
- през 2005 г. приблизително 90 % от опасните отпадъци на Общността са третирани в държавата на произход;
- приблизително 90 % от превозените опасни отпадъци са останали в рамките на държавите от ЕС-15, а 98 % от превозите, извършени от държавите от ЕС-15 през този период са предназначени за държавите от ЕС-25 и държавите от ЕАСТ.

По-подробна информация относно прилагането на това законодателство може да бъде намерена в доклада на Комисията на: <http://ec.europa.eu/environment/waste/shipments/reports.htm>.

За съжаление, с няколко изключения докладването за инциденти/злополуки и/или незаконни превози бе незадоволително, неясно и вероятно нереалистично. Това е важна отправна точка за бъдещи подобрения, като се има предвид значителният брой незаконни превози, за които всяка година Комисията е уведомявана, по-специално що се отнася до отпадъците от електрическо и електронно оборудване и излезлите от употреба превозни средства.

12. ДЕЙСТВИЯ НА КОМИСИЯТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИЛАГАНЕТО

През 2006 г. бе отчетено, че тези казуси, които са свързани със сектора на околната среда, са около една пета от общия брой образувани казуси, отнасящи се до проучвани от Комисията несъответствия със законодателството на Общността, както и че този сектор остава с най-висок брой образувани казуси. С околната среда са свързани около 10 % от всички парламентарни въпроси, поставени пред Комисията, и този сектор остава основната тема в 35 % от петициите, разгледани от Комисията по петициите.

Над 20 % от образуваните казуси за нарушение по отношение на околната среда бяха свързани със законодателството относно отпадъците.

Крайно незадоволителното ниво на прилагане на законодателството на Общността относно отпадъците, включително постоянните пропуски в прилагането, са причина за насочване на вниманието на Комисията и за предприемането на серия от действия, чиято цел е подпомагане и подобряване на положението.

Периодично се извършват проверки за съответствие и редовно се образуват казуси за нарушение, свързани със законодателството относно отпадъците. Новият „хоризонтален“ подход на Комисията спрямо много казуси за нарушение, свързани с директивата за депониране на отпадъците, би следвало да подпомогне разрешаването на по-широк спектър от случаи при всеки казус и по този начин да се увеличи правната помощ. Комисията получава непрекъснато голям брой оплаквания, петиции и писма от гражданите, от НПО и от други институции на ЕС, които представляват ценен източник на информация за актуалното състояние на прилагането на законодателството относно отпадъците. Информацията от тези източници се проверява посредством кореспонденция между държавите-членки и Комисията, като Комисията изисква допълнителна информация или изтъква проблемите пред националните власти.

Периодично Комисията организира срещи с държавите-членки и заинтересовани лица на различни равнища, включително национални експерти в Комитета за привеждане в съответствие с техническия прогрес, срещи на високо равнище с ръководители в областта на околна среда, различни *ad hoc* експертни срещи и чести консултации със заинтересовани лица. Такива срещи, от порядъка на 20—30 годишно, позволяват обмен на най-добрите практики, дискусии върху проблеми, свързани с прилагането, както и разясняване на законодателството. Комисията е определила набор от мерки за прилагането (решения, приети по процедура на комитология), чрез които се разясняват законодателството и документи с необвързващи указания, включително относно отпадъците от електрическо и електронно оборудване, излезлите от употреба превозни средства, батериите, рамковата директива за отпадъците. Периодично се осигурява правно тълкуване и, когато това е необходимо, законодателството се преразглежда, за да се приведе в съответствие с отбелязания напредък в управлението на отпадъци (например, преразглеждането на рамковата директива за отпадъците, на регламента относно превоза на отпадъци, на списъка на отпадъци, на целите относно излезлите от употреба превозни средства, на директивата относно от електрическо и електронно оборудване и на директивата за ограничаването на употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване).

От 2007 г. насам Комисията предприе допълнителни стъпки, за да подобри прилагането, като инициира редица действия за насърчаване на съответствието, включително 36 мероприятия с цел повишаване на познанията и обмена на информация, документи с указания за държавите-членки относно няколко ключови въпроса, касаещи законодателството на ЕС относно отпадъците, съвместни действия по изпълнение и инспекционна дейност в държавите-членки в тясно сътрудничество с мрежата IMPEL, създаване на пилотен проект за консултативна служба (help-desk) във връзка с прилагането на законодателството на ЕС относно отпадъците. Срещите с държавите-членки и заинтересованите страни продължиха. Провеждат се и допълнителни проучвания с цел да се провери как най-добре могат да се разрешат проблемите по прилагането в бъдеще, включително и проучване за осъществимостта на

европейски орган за мониторинг и подпомагане на прилагането на законодателството относно отпадъците.

13. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

При все, че законодателството на Общността е достатъчно добре транспонирано в национално законодателство (въпреки че понякога има значителни закъснения), липсата на адекватно привеждане в действие (enforcement) е причина за широко разпространения неуспех при постигане на практика на договорените цели в областта на опазването на околната среда. Въвеждането и прилагането в „реални условия“ на законодателството относно отпадъците през отчетния период 2004—2006 г. остана незадоволително в много области. Това потвърждава по-ранните наблюдения, имащи като резултат увеличаване на усилията на Комисията за подпомагане държавите-членки за по-добро прилагане. Същевременно, качеството на предоставената информация е знак за необходимостта от по-добра информация, като например такава под формата на достъпни за обществеността мониторингови показатели, които да улеснят по-задълбочено проучване на състоянието на прилагане, на ефективността и на ефикасността на законодателството относно отпадъците, в съответствие с политиката на Комисията за по-добро регулиране.

Както става ясно от голям брой казуси за нарушение, състоянието на практическо прилагане остава критично по отношение на рамковата директива за отпадъците, директивата относно депонирането на отпадъци и регламента за превоз на отпадъци — области, в които са необходими координирани усилия за привеждане на ситуацията в съответствие със законодателството. Необходими са действия за преодоляване на значителните недостатъци в инфраструктурите за управление на отпадъци, на големия брой незаконни депа в значителна част от държавите-членки и на големия брой незаконни превози на отпадъци, предимно отпадъци от електронно оборудване и излезли от употреба превозни средства. По-специално е препоръчително Комисията, държавите-членки и мрежата IMPEL заедно да увеличат своите действия за намаляване на несъответствието в прилагането на директивата относно депонирането на отпадъци. Също така, в различни държави-членки резултатите от директивите относно отпадъците от електрическо и електронно оборудване, опаковките и излезлите от употреба превозни средства останаха под договорените обвързващи цели, като продължават да бъдат образувани голям брой казуси за нарушение.

Въпреки постигнатия в някои държави-членки напредък, в много държави е необходимо да се предприемат значителни усилия за прилагането на разглежданото законодателство. Някои докладвани проблеми са особено често срещани в държави, които се присъединиха към Общността през 2004 г. и в които над 90 % от отпадъците продължават да бъдат депонирани. Трябва да се увеличат усилията за постигане на съответствие между инфраструктурите за управление на отпадъците и изискванията на законодателството на Общността, включително и да се създадат системи за разделно събиране на различни потоци от отпадъци, информиране на гражданите, инвестиции в предварителното третиране на отпадъци преди окончателното им обезвреждане. Тези усилия са от съществено значение, за да може буквата на закона реално да служи за защита на околната среда и човешкото здраве.